

Dosarul nr. 3r-366/21

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, D. Corolevschi, D. Stănilă)

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Guvernul Republicii Moldova, în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Nicolae Uncuță, cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu,

împotriva încheierii din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova privind tardivitatea cererii înaintate de Nicolae Uncuță și a fost acordat suplimentar debitorului Guvernului Republicii Moldova termen pentru executarea benevolă a hotărârii judecătorești,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2021, Nicolae Uncuță a depus la Curtea de Apel Bălți cerere cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu - hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central privind încasarea în beneficiul lui Nicolae Uncuță a salariului mediu pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral și a prejudiciului material în sumă totală de 327 723,48(trei sute douăzeci și șapte mii șapte sute douăzeci și trei lei, patruzeci și opt bani).

Iar, la 13 iulie 2021, creditorul a depus o cerere de concretizare, prin care a solicitat continuarea executării hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Prin încheierea din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea debitorului Guvernului Republicii Moldova privind tardivitatea cererii înaintate de Nicolae Uncuță privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu nr. 3-106/2018 la 19 aprilie 2019 emis de Judecătoria Bălți, sediul Central. S-a acordat suplimentar debitorului Guvernului Republicii Moldova un termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheieri, pentru executarea benevolă a hotărârii nr. 3-106/2018 din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae

Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

S-a adus la cunoștința debitorului Guvernului Republicii Moldova despre faptul că, în cazul neexecutării benevole a actului judecătoresc enunțat în termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheierii, față de acesta vor fi aplicate măsurile coercitive prevăzute de art. 254-256 Cod administrativ.

La 15 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Guvernul Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor legale.

Recurentul a menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra divergențelor dintre titlurile executorii emise în temeiul hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălții, sediul Central, care indică date diferite cu privire la caracterul irevocabil al acesteia.

Guvernul Republicii Moldova a opinat că Curtea de Apel Bălți nejustificat a făcut trimitere la prevederile art. 16 alin. (1) Cod de executare, care se referă la cazurile examinate în procedură civilă comună, or, a susținut că la caz sunt aplicabile prevederile alin. (3) al aceluiași articol.

A indicat în acest sens că din partea creditorului se atestă o atitudine lipsită de diligență în raport cu punerea în executare a hotărârii judecătorești, având în vedere că acesta a prezentat spre executare titlurile executorii cu depășirea termenului stabilit de art. 16 alin. (3) Cod de executare.

La fel, a afirmat că executarea hotărârii judecătorești în partea restabilirii în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat este imposibilă, deoarece la moment nu mai există această funcție.

A solicitat admiterea recursului, anularea încheierii din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei noi încheieri cu privire la respingerea cererii înaintate de Nicolae Uncuță.

În conformitate cu art. 249 alin. (3) Cod administrativ, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 29 octombrie 2021 și notificată recurentului la 11 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 47). Astfel, recursul din 15 noiembrie 2021 împotriva încheierii din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

La 22 noiembrie 2021 în adresa intimatului a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs.

Până la examinarea recursului, Nicolae Uncuță nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință asupra recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că procedura de executare silită a hotărârilor instanțelor de judecată, în cauzele de contencios administrativ este reglementată de Capitolul VI din Codul administrativ, intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu prevederile art. 249 alin. (2) Cod administrativ, pentru executarea hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare sunt competente instanțele de apel, iar conform alin. (3) al aceluiași articol, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării.

Conform cu art. 250 lit. a) Cod administrativ, titluri executorii sunt hotărârile judecătorești executorii.

În corespundere cu dispozițiile art. 251 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile judecătorești sunt executorii după expirarea termenului de apel.

Incidente speței sunt și prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

Din materialele cauzei se atestă că prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Uncuță împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenienți accesorii Verginia Scobioală și Ghenadie Chițac, cu privire la anularea hotărârii, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral. S-a anulat hotărârea nr.7 din 12 ianuarie 2018 a Guvernului. S-a restabilit Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova salariul de funcție pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în mărime de un salariu mediu de 7802, 94 lei lunar, începând cu data de 7 ianuarie 2018. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova prejudiciul material în sumă de 7802, 94 lei. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova prejudiciul moral în sumă de 7802,94 lei.

La 03 august 2020, Nicolae Uncuță a înaintat Guvernului Republicii Moldova cerere privind executarea titlului executoriu eliberat în baza hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ce a devenit irevocabilă la 04 mai 2020.

Iar la 04 mai 2021, Nicolae Uncuță a depus la Curtea de Apel Bălți cerere cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu.

Din materialele procedurii de executare se constată și faptul că prin notificarea nr. 10139 din 06 mai 2021, Curtea de Apel Bălți a solicitat Guvernului să informeze instanța privind măsurile întreprinse în vederea executării titlului executoriu nr.3- 106/2018 din 19 aprilie 2019.

Prin scrisoarea nr. 15-77-303-3503 din 11 mai 2021, Guvernul Republicii Moldova a informat că prin răspunsul nr. 15-77-303-3503 din 11 mai 2020, Nicolae Uncuță a fost informat despre tardivitatea solicitării cu privire la executarea titlului executoriu.

Ulterior, la 16 iunie 2021, Guvernul Republicii Moldova a expediat în adresa Curții de Apel Bălți scrisoarea nr. 15-77-362-440, prin care a refuzat executarea titlului executoriu nr. 3-106/2018 și totodată a solicitat respingerea cererilor înaintate de Nicolae Uncuță privind executarea silită a titlurilor executorii emise în baza hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, pe motivul depășirii termenului de prescripție.

În rezultatul acestor acțiuni, Curtea de Apel Bălți a emis încheierea din 29 octombrie 2021, pe care completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ o consideră întemeiată și legală.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 249 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

Conform art. 252 Cod administrativ, executarea în privința persoanelor fizice și juridice de drept privat se face conform prevederilor titlului VII din cartea a doua, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu prevederile art. 188 Cod administrativ, actele administrative individuale de restituire a unui bun ori realizare a altei acțiuni, de tolerare ori de inacțiune pot fi executate într-un termen de 3 ani. Termenul începe să curgă din ziua în care actul administrativ devine executoriu.

Raportând la caz cadrul legal enunțat și reieșind din constatările menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind justă concluzia Curții de Apel Bălți cu referire la faptul că creditorul Nicolae Uncuță a prezentat spre executare documentul executoriu în interiorul termenului general de prescripție.

În acest sens, argumentul recurentului precum că creditorul Nicolae Uncuță a omis termenul stabilit de art. 16 alin. (3) Cod de executare, care prevede că hotărârile judecătorești în contencios administrativ se prezintă spre executare în decursul a 30 de zile de la data expirării termenului de executare benevolă stabilit de lege sau de instanța de judecată, completul îl apreciază ca fiind neîntemeiat. Or, la caz prevederile enunțate devin inaplicabile în situația în care executarea hotărârilor în materie de contencios administrativ este reglementată de prevederile Codului administrativ, care potrivit art.1 reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

În consecință, reglementarea separată a procedurii de executare silită a actelor judecătorești, în cauzele de contencios administrativ, exclude incidența normelor

din Codul de executare. Articolul invocat de către recurent, rămâne să recunoască calitatea de document executoriu pentru hotărârile judecătorești pronunțate în contencios administrativ, care au devenit definitive conform procedurii stabilite până la 31 martie 2019.

De altfel, respectarea drepturilor omului în activitatea administrativă a autorităților publice și în cadrul controlului judecătoresc asupra acesteia, pe de o parte, și echilibrarea cu interesul public și statul de drept, pe de altă parte, constituie unul din factorii care determină ca în materie de executare silită competența să fie atribuită instanțelor de apel, care decid asupra executării în conformitate cu prevederile capitolului VI din Codul administrativ.

Instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat și argumentul recurentului cu referire la divergențele dintre titlurile executorii emise în temeiul hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, care indică date diferite cu privire la caracterul irevocabil al acesteia, deoarece în condițiile enunțate acest argument nu prezintă nicio relevanță și nu influențează în niciun fel asupra soluției adoptate de către instanța de apel.

Cu atât mai mult, completul reține că hotărârea emisă în baza unei acțiuni în contestare a unui act administrativ referitor la concediere, în virtutea art. 195 Cod administrativ coroborat cu art.256 alin.(2) Cod de procedură civilă, este de executare imediată și constituie temei pentru pârât de a admite reclamantul la locul de muncă în funcția din care a fost eliberat.

Astfel, în materii importante pentru reclamant (cum ar fi dreptul muncii), autoritățile trebuie să acționeze cu diligență sporită pentru a asigura executarea rapidă a hotărârii judecătorești. Nu poate constitui temei de admitere a recursului nici argumentul recurentului cu referire la imposibilitatea executării documentului executoriu în partea restabilirii lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, pe motiv că în urma modificărilor legislative a fost lichidată această funcție.

Or, în scopul executării dispozițiilor tranzitorii prevăzute în art. XII din Legea nr. 63 din 5 iulie 2019 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și în conformitate cu prevederile art. 388 din Codul muncii, Guvernul Republicii Moldova urma să dispună inițierea negocierilor cu creditorul Nicolae Uncuță în vederea restabilirii într-o funcție echivalentă, acțiuni care din partea debitorului nu au fost întreprinse.

La acest capitol, este de menționat și jurisprudența CEDO (cauza Strungariu împotriva României, cauza Ștefănescu împotriva României), potrivit căreia reîncadrarea se poate face într-un post similar/post echivalent celui deținut anterior, pentru a se putea considera pusă în executare hotărârea judecătorească și salariatul repus în situația anterioară. Autoritatea nu se poate prevala de o imposibilitate obiectivă de executare, dacă această imposibilitate nu a fost constatată în cadrul unei proceduri judecătorești sau administrative, opozabile creditorului. O scrisoare simplă a debitorului, prin care informează partea interesată de „imposibilitatea” executării, nu constituie un motiv de exonerare.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Curtea de Apel Bălți conducându-se de prevederile art. 253

Cod administrativ, întemeiat a acordat debitorului Guvernul Republicii Moldova un termen suplimentar de 30 de zile calendaristice pentru executarea benevolă a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, informându-l despre faptul că în cazul neexecutării benevole a actului judecătoresc enunțat, vor fi aplicate măsurile coercitive prevăzute de art. 254-256 Cod administrativ. Or, o asemenea împuternicire atribuită instanței de apel în etapa de executare este de natură să ofere creditorului o protecție efectivă și să impună autoritățile publice la respectarea principiilor statului de drept.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Guvernul Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 29 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Nicolae Uncuță cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu